

УДК 373

MODERN PEDAGOGICAL CONDITIONS OF DEVELOPMENT OF STUDENTS SPECIALTY IN "PRIMARY EDUCATION" IN CONDITIONS OF DISTANCE LEARNING**СУЧАСНІ ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ РОЗВИТКУ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ» В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ****Dubrovskaya L. O./ Дубровська Л.О.***s.p.s., doc./к.п.н., доц.***Dubrovsky V. L./ Дубровський В.Л.***senior lecturer/старший викладач***Butenko S. V./ Бутенко С.В.***student/студентка**Nizhyn State University named after M. Gogol, Nizhyn,**Chernihiv region, Gravskaya street, 2, 16600.**Ніжинський державний університет ім.М.Гоголя, м.Ніжин,**Чернігівська обл., вул.Гравська,2, 16600.*

Анотація: *Визначення ролі та умов дистанційного навчання в системі вищої освіти України, основні переваги та проблеми щодо розвитку студентів спеціальності «Початкова освіта» в даних сучасних умовах.*

Ключові слова: *Дистанційне навчання, Заклади вищої освіти(ЗВО), Початкова освіта*

Вступ

У наш час дистанційне навчання посідає вагоме місце у розвитку та навчанні майбутніх педагогів, а особливо студентів вищих навчальних закладів, що здобувають кваліфіковану професію за спеціальністю «Початкова освіта».

Сучасний етап розвитку початкової освіти в Україні характеризується особливою інтенсивністю та масштабами перетворень, зумовлених не лише актуальними завданнями формування молоді особистості, а й залученістю системи освіти до світових інтеграційних процесів, що відбуваються в умовах інформатизації та глобалізації [1,ст. 4-5].

Нова модель демократично-законотвірчих реформ передбачає розвиток різних форм організації навчання у ЗВО, при цьому значна увага зосереджена на розвитку дистанційної та безперервної освіти, що потребує подальшого обґрунтування основних засад її впровадження.

1. Сутність та впровадження дистанційного навчання

Дистанційне навчання – нова організація освітнього процесу, що ґрунтується на використанні як кращих традиційних методів навчання, так і нових інформаційних та телекомунікаційних технологій, а також на принципах самостійного навчання, призначена для широких верств населення незалежно від матеріального забезпечення, місця проживання, стану здоров'я.

Дистанційне навчання дає змогу впроваджувати інтерактивні технології викладення матеріалу, здобувати повноцінну освіту, підвищувати кваліфікацію співробітників у територіально розподілених місцях. Процес навчання може відбуватися будь-де і будь-коли, єдина умова – доступ до мережі Інтернет[4].

Проблеми впровадження та шляхи оптимізації освітнього процесу загалом та дистанційного навчання, зокрема, досліджують закордонні та вітчизняні

вчені. Серед них найбільш вагомими та авторитетними сьогодні називають роботи А. Андрєєва, О. Анісімова, Р. Бергер, Р. Деллінг, В. Кухаренка, В. Лапінського, Д. Леонтєва, Н. Морзе, М. Томпсон, Дж. Хассон, А. Хуторського, А. Шихмурзаєва та ін. Їх Міненко А. О., Чередниченко Ю. А., Донець І. О., Турчина І. С., дослідження присвячені історії розвитку дистанційного навчання, теоретичним аспектам та організації дистанційного навчання (організаційна структура, види зв'язку зі студентами, оцінювання навчальних матеріалів, програм, студентів), розробці матеріалів для викладачів та студентів (підготовка навчальних матеріалів, методика роботи зі студентами дистанційної форми навчання) [2,ст. 126-138].

Передумовами розвитку дистанційного навчання постають :

- бурхливий розвиток інформаційних технологій;
- неперервне зниження вартості послуг на підключення та використання глобальної мережі Інтернет, її ресурсів і сервісів;
- суттєве поглиблення процесів упровадження інформаційних технологій в освітню практику;
- значне поширення засобів комп'ютерної техніки серед населення;
- глобальні карантинні заходи, щодо запобігання захворювання людей в країні.

2. Сучасні умови розвитку дистанційного навчання у ЗВО

У сучасних умовах у закладах вищої освіти розробляються та реалізуються нові педагогічні технології навчання, які передбачають спосіб реалізації змісту освіти відповідно до навчальних програм за допомогою системи форм, методів, засобів навчання і сприяють високоефективній підготовці майбутніх спеціалістів спеціальності «Початкова освіта».

Дистанційне навчання в системі вищої освіти розглядається як альтернатива заочної та денної форм навчання та їх запровадження в навчальний процес.

Дистанційне навчання – це навчання, у процесі якого надання істотної частини навчального матеріалу і більша частина взаємодії з викладачем здійснюються з використанням сучасних інформаційних технологій: супутникових зв'язків, комп'ютерних телекомунікацій, національного й кабельного телебачення, мультимедіа, навчальних систем[3,ст. 322-325].

Виходячи з цього, на нашу думку, дистанційне навчання – це насамперед навчання, який вкладає в себе процес організації і теорії навчання, що забезпечується з використанням нових способів взаємодії, впровадження та викладу матеріалу студенту.

Тобто, в дистанційному навчанні студент має пройти шлях від сприйняття інформації до її розуміння, запам'ятовування, можливо, відтворення, використання на різних рівнях.

Головною метою запровадження та діяльність дистанційного навчання у ЗВО є забезпечення доступу до електронних освітніх ресурсів шляхом використання сучасних інформаційних технологій та телекомунікаційних мереж, що допомагають студентам здобувати кваліфікаційні знання на достатньому рівні[5].

Дистанційному навчанню характерні класичні дидактичні ознаки, таких як: мета, зміст, методи, засоби, форми навчання, тих, кого навчають, і тих, хто навчає. Але таке навчання має і специфічні характеристики. Однією із таких характеристик є те, що дистанційне навчання побудоване в основному на принципах інформатизації освіти і широкому застосуванні телекомунікаційних технологій.

Тому в результаті застосування дистанційного навчання в теперішній час, було запроваджено В. Биковим та Н. Клокар сучасні принципи: інтерактивність, адаптивність, гуманістичність, пріоритетність педагогічного підходу під час проектування освітнього процесу, педагогічна доцільність застосування нових інформаційних технологій, вибір змісту освіти, забезпечення захисту інформації, що циркулює в дистанційному навчанні, стартовий рівень освіти, відповідність технологій до навчання, гнучкість і мобільність, неантагоністичності дистанційного навчання існуючим формам освіти, економічність.

Дотримання вище зазначених принципів, адаптування їх для освіти під час впровадження дистанційного навчання в ЗВО сприятиме розвитку та поліпшенню ефективності навчання студентів, а також певною мірою визначить зміст, форми організації та методи дистанційного навчання [2,ст. 85-99].

Дистанційне навчання в університеті дає студентам можливість цілодобового доступу до навчальних матеріалів, постійну підтримку й консультації викладачів та методистів on-line, відео-лекції, віртуальні тренажери та інші технологічні рішення для забезпечення ефективного процесу навчання.

Тож можемо зазначити, що дистанційне навчання для студентів спеціальності «Початкова освіта» має такі переваги: гнучкість, актуальність, зручність, модульність, економічна ефективність, можливість одночасного використання великого обсягу навчальної інформації будь-якою кількістю студентів, інтерактивність, більші можливості контролю якості навчання, відсутність географічних кордонів для здобуття освіти. Різні курси можна вивчати в різних навчальних закладах світу[8,ст. 389-393].

Такі переваги дистанційного навчання забезпечуються різноманітними інструментами роботи викладачів та студентів. Для різних видів роботи можна використовувати такі сервіси:

- ✓ Тести перевіряють рівень запам'ятовування інформації, відтворення або роботу з іншими гаджетами. Сервіси: Quizlet, Google Forms, Kahoot, Pear Deck.
- ✓ Навчання через відео. Якщо ви посилаете відео, то бажано, щоб до нього була якась перевірка. Адже просто подивитися відео і зробити типову вправу – не дієво. Краще прив'язати до відео те, що ви будете оцінювати. Сервіси: EdPuzzle, Khan Academy, Nearpod, YouTube.
- ✓ Можна використовувати записані пояснення/відгуки на діаграмах, розв'язках чи процесах (обговореннях), якщо ви користуєтесь цими додатками. Просто писати на тому, що надсилають діти. Сервіси:

- Flipgrid, Explain Everything, Seesaw, Screencastify, Kaizena.
- ✓ Створення портфоліо робіт для спостереження за навчанням. Я наразі не маю однозначної відповіді, які мають бути завдання. Хтось говорить про більш творчі, хтось – про репродуктивні, тому що треба відпрацьовувати уміння і навички. Це питання відкрите, але завжди має бути баланс. Сервіси: Seesaw, Book Creator, Pages, Google Sites.
  - ✓ Обговорення тем/Дошки. Обговорювати (наприклад, картини на образотворчому мистецтві чи літературний твір) можна навіть у Viber. Відправити дітям картину і поставити кілька запитань. Лише продумайте, скільки дітей має бути в чаті. Сервіси: Flipgrid, Padlet, Viber.
  - ✓ Опитування/Зворотний зв'язок. Сервіси: Mentimeter, Poll Everywhere, Survey Monkey.

Дистанційний метод навчання є більш зручним і значно дешевшим, ніж традиційний, завдяки ефективному використанню навчальних приміщень, полегшеному коригуванню електронних навчальних матеріалів та мультидоступу до них. За умови дистанційного навчання активна роль викладача не зменшується, оскільки він має визначити рівень знань здобувача, та прийняти рішення щодо коригування програми навчання з тим, щоб домогтися найкращого засвоєння пройденого матеріалу.

Тож, на наш погляд, дистанційне навчання – є багатограним процесом, що сприяє інтерактивному здобуванню освітньо-кваліфікаційних знань студентами.

Висновки

Отже, було розглядено, що в сучасному світі безперервність освіти знаходиться в динамічному зв'язку з соціалізацією особистості. У ході соціалізації людина опановує знаннями про ті моделі поведінки або акти поведінки, які прийняті в даній культурній системі. Тобто, для перетворення людині необхідний інструмент. Таким інструментом у даному випадку виступає дистанційна освіта під час якої студент спеціальності «Початкова освіта» є головним рушійним та багатограним діячем розвитку освіти. Його діяльність спрямована на перехід освітньої системи на новий тип гуманістично-інноваційної освіти, її конкурентоспроможність у європейському та світовому освітніх просторах, формування покоління молоді, що буде захищеним та мобільним на ринку праці, здатним робити особистий духовно-світоглядний вибір, матиме необхідні знання, навички та компетентності для суспільної інтеграції.

У ЗВО навчаються творчі особистості, що в майбутньому стануть вчителів Нової української школи, які володіють системними знаннями, новими педагогічними технологіями, готові до постійного самовдосконалення, саморозвитку. Саме на це спрямована дистанційна освіта у ЗВО.

У результаті було визначено, що основною метою дистанційної освіти є підготовка висококваліфікованого, креативного, інтерактивного, інформаційного, гнучкого, практичного, конкурентоздатного фахівця з високим рівнем сформованості комплексних кваліфікаційних умінь, здатного до ефективної роботи за спеціальністю на рівні світових стандартів, готового до

постійного професійного росту, соціальної та професійної мобільності, що забезпечує доступ до освітніх ресурсів шляхом використання сучасних інформаційних технологій та телекомунікаційних мереж, створення умов для реалізації громадянами своїх прав на освіту.

Література:

1. Баніт О.П., Буга Н.Ю. Роль дистанційного навчання в розвитку вищої освіти. Сучасні освітні технології дистанційного та електронного навчання: збірник тез доповідей на Всеукраїнському науково-методичному семінарі з елементами вебінару. Харків, 2017. С. 4–5.

2. Биков В. Ю. Дистанційне навчання в країнах Європи та США і перспективи для України // Інформаційне забезпечення навчально-виховного процесу: інноваційні засоби технології: монографія / [В. Ю. Биков, О. О. Гриценчук, Ю. О. Жук та ін.] / Академія педагогічних наук України, Інститут засобів навчання. – Київ : Атіка, 2005. – С. 77–140.

3. Веремчук А. Проблеми і перспективи дистанційного навчання у ВНЗ. Проблеми підготовки сучасного вчителя. №7. 2013. С. 319–325.

4. Дистанційна освіта в країнах світу: що, де і як. URL: <http://www.chasipodii.net/mp/article/1369/>.

5. Згуровський М.З. Розвиток системи дистанційної освіти в Україні. Proceedings of the Meeting of IITE Focal Points in CIS Countries on UNESCO Cross-Cutting Project «Higher Education Open and Distance Learning Knowledge Base for Decision Makers», Ukraine, National Technical University of Ukraine «Kyiv Polytechnic Institute». – Kyiv, October 10–12, 2002. – 167 pp.

6. Клокар Н. Методологічні основи запровадження дистанційного навчання в системі підвищення кваліфікації. Шлях освіти. 2012. № 4 (46). С. 38–41.

7. Ковальська К.Р. Дистанційне навчання як перспективна форма розвитку предметно-орієнтованих професійних компетентностей учителів. <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/>

8. Колесник Н.Є. Педагогічні засади підготовки майбутніх учителів початкової школи до формування предметно-перетворювальної компетентності учнів. Теорія і практика професійної майстерності в умовах цілежиттєвого навчання: монографія / за ред. О. А. Дубасенюк. Житомир, 2016. С. 376–393.

Abstract: *Determining the role and conditions of distance learning in the system of higher education in Ukraine, the main advantages and problems for the development of students majoring in "Primary Education" in these modern conditions.*

Key words: *Distance Learning, Institutions of higher education, Primary education*

*Науковий керівник: к.п.н., доц. Дубровська Л.О.
старш. викладач Дубровський В.Л.
Стаття відправлена 30.11.2020 року
Доклад підготувала Бутенко С.В*